

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเสด็จมาเยี่ยมราษฎร บ้านหัวป่าเขียว ตำบลทะเลน้อย อำเภอกวน จังหวัดพัทลุง ในวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๓ ได้ทรงทราบถึงความยากจนของราษฎร จังหวัดพัทลุง จึงมีพระราชเสาวนีย์ให้หาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อจัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างโดยยึดหลักเกณฑ์เดียวกันกับโครงการฟาร์มตัวอย่างจังหวัดนราธิวาสซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงสมัยนั้น นายไพศาล แก้วผสม หาสถานที่ได้ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งครองชีพ ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง มีเนื้อที่ ๒๕๔ ไร่ ๓ งาน ๑๒ ตารางวา โดยประชาชนผู้จับจองที่ดินเดิมได้บริจาคที่ดินรวมกว้างประมาณ ๑,๐๐๐ เมตร ยาวประมาณ ๔,๒๐๐ เมตร เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาวจากทิศตะวันตกเฉียงไปยังทิศตะวันออกเฉียงเหนือ หัวแปลงมีความสูงจากระดับน้ำทะเล ๑๐.๑๔๕ เมตร สูงกว่าท้ายแปลง ๕.๒๗๖ เมตร

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ จังหวัดพัทลุง ได้เริ่มการดำเนินการก่อสร้างฟาร์ม เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๕ เสร็จการก่อสร้างเข้าทำการเกษตรเมื่อเดือน ธันวาคม ๒๕๔๔

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงเสด็จมาเยี่ยมฟาร์มตัวอย่างฯ จังหวัดพัทลุง ๒ ครั้ง คือ
ครั้งแรก เมื่อเดือน กันยายน ๒๕๔๖
ครั้งที่สอง เมื่อเดือน ตุลาคม ๒๕๔๘

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- ๑) เป็นแหล่งจ้างแรงงานสำหรับเกษตรกรในพื้นที่
- ๒) เป็นแหล่งเรียนรู้และปฏิบัติงานการเกษตร
- ๓) เป็นแหล่งอาหารของจังหวัดพัทลุง

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อจัดทำแปลงผลิตพืชอาหาร แหล่งเรียนรู้ แหล่งจ้างแรงงาน ของราษฎร ในพื้นที่ โดยมีการผลิตเห็น ๒ ไร่ ไม้ผล ๒๗ ไร่ พืชเศรษฐกิจอื่นๆ ๖.๕ ไร่

๔. เป้าหมาย

หมู่ที่ ๘ ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ :

๑) งานอำนวยการ : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดพัทลุง รับผิดชอบประสานการดำเนินงานมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในงบประมาณค่าใช้จ่ายการก่อสร้าง โครงสร้างพื้นฐานครุภัณฑ์และทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

ดำเนินงานโครงการฯ ระดับจังหวัด

๒) งานพืชผัก : สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง รับผิดชอบประสานการดำเนินงานเน้นหนักในงานพืชผักทั่วไป

๓) งานปรับปรุงดินและปุ๋ยอินทรีย์ และที่ว่างในฟาร์ม : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดพัทลุงรับผิดชอบประสานการดำเนินงานซึ่งเน้นหนักในการผลิตและจัดหาปุ๋ยอินทรีย์และพืชบำรุงดิน

๔) งานปลูกพืชหมุนเวียน : สถานีพัฒนาที่ดิน รับผิดชอบประสานการดำเนินงาน

๕) งานพืชผักแปลงนาข้าว : สถานีพัฒนาที่ดิน รับผิดชอบประสานการดำเนินงาน

๖) งานนาข้าว : ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง รับผิดชอบประสานการดำเนินงาน

๗) งานประมง : ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง รับผิดชอบประสานการดำเนินงาน

๘) งานปศุสัตว์ : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพัทลุง รับผิดชอบประสานการดำเนินงาน

๙) งานเพาะชำในโรงเพาะชำ

๑๐) งานแปรรูป งานอำนวยการ : รับผิดชอบผลิตอาหารแปรรูปหลายชนิด

๑๑) ร้านค้าในฟาร์ม : ขายของชำให้กับสมาชิกในฟาร์ม

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๑) หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง จังหวัดพัทลุง

๒) หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จังหวัดสงขลา

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ถ้ามี) -

๗. ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมการปลูกไม้ผล บนร่องสวน ๒๗ ไร่ ๓๙ ตารางวา

การดำเนินงาน ปลูกไม้ผลบนพื้นที่ร่องสวนที่ปรับสภาพ จากพื้นที่นาเป็นร่องสวน ๕๐ ร่อง ขนาดร่องกว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๕๕ เมตร คูน้ำกว้าง ๔ เมตร ลึก ๑ เมตร ปลูกไม้ผล เดือนกันยายน ๒๕๔๔ พืชที่ให้ผลผลิตดีสม่ำเสมอ คือ ฝรั่งแป้นสีทอง แก้วมังกร มะพร้าว มะละกอเรดเลดี้ ไม้ผลที่ให้ผลผลิตแปรตามสภาพอากาศ คือ มะม่วง

กิจกรรมการปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นๆ บนร่องสวน ๖.๕ ไร่

การดำเนินงานปลูกพืชบนร่องสวนขนาดกว้าง ๑๐ เมตร คูน้ำกว้าง ๔ เมตร ลึก ๑ เมตร ปลูกพืชช่วงอายุต่างๆ เช่นอายุ ๑-๒ เดือน, ๓-๕ เดือน หรือ อายุข้ามปี เพื่อให้เกิดการกระจายแรงงานและรายได้พืชที่ให้ผลตอบแทนต่อหน่วยพื้นที่ดี พริกชี้หู มะนาว มะเขือ ถั่วพู ใบบะมกูด มะละกอ

กิจกรรมเพาะเห็ด

๑) การผลิตเชื้อเห็ด ในช่วงแรกต้นโครงการจะสั่งซื้อเห็ดจาก อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มาเพาะซึ่งมักพบปัญหาเชื้อด้อยคุณภาพ ไม่ทันเวลา และต้นทุนสูง การพัฒนาเพื่อผลิตจนเป็นขวดอาหารเมล็ดข้าวฟ่าง

๒) การผลิตถุงอาหารเห็ด เชื้อเห็ดในขวดข้าวฟ่าง จะนำมาขยายต่อในถุงอาหารสำหรับนำไปเพาะเห็ด ซึ่งเห็ดแต่ละชนิด ใช้ส่วนผสมของขี้เลื่อย รำ ตีเกลือ ปูนขาว ขนาดถุงอาหารประมาณ ๘๐๐ กรัม ยกเว้นถุงอาหารเห็ดแครง จะใช้ขนาดครึ่งหนึ่งของเห็ดชนิดอื่นๆ การผลิตก้อนเชื้อเห็ดตระกูลนางรม การผลิตใช้เครื่องบรรจุถุงอาหารกึ่งอัตโนมัติ และตั้งรูปแบบพัฒนา หลังจากใส่เชื้อเห็ด และนำไปบ่มหมักจนเชื้อเจริญเติบโตเต็มก้อน

ระยะเวลาในการบ่มก้อนเชื้อ

- เห็ดนางรมฮังการี ๒๕-๓๐ วัน
- เห็ดเป๋าฮื้อ ๔๕-๖๐ วัน
- เห็ดนางฟ้าภูฐาน ๒๕-๓๐ วัน
- เห็ดยานางิ (โคนญี่ปุ่น) ๔๕-๖๐ วัน
- เห็ดครง ๑๐-๑๒ วัน

๓) การเพาะเห็ดในโรงเรือน มีโรงเรือนทั้งหมด ๑๒ โรง ขนาด ๔x๙ เมตร เป็นโรงเรือนเพาะเห็ดแบบชั้น ตั้งถูงอาหารแบบเรียงแนวนอน สำหรับเห็ดนางฟ้า นางรม ๑๐ โรง ความจุประมาณ ๕,๐๐๐ -๗,๐๐๐ ถุง/โรง โรงเรือนเพาะเห็ดครงแบบตั้งยืน ๒ ชั้นความจุ ๒,๐๐๐-๒,๕๐๐ ถุง โดยนำถูงอาหารที่เติมเต็มถูงแล้วมาจัดวาง เปิดถูงและให้น้ำเพื่อเพิ่มความชื้น ระยะเวลาเก็บเกี่ยวเห็ดนางฟ้า นางรม สามารถเก็บได้ ๖๐-๑๐๐ วัน เห็ดขอนขาว ประมาณ ๖๐ วัน เห็ดหูหนูประมาณ ๓๐ วัน และเห็ดครงประมาณ ๒๐ วัน

กิจกรรมผักไฮโดรโปนิกส์

ผักกาดหอม	๒๘๖.๘	กิโลกรัม
ผักกาดขาว	๒๙.๔	กิโลกรัม
ผักปวยเล้ง	๓	กิโลกรัม
บัตเตอร์เฮด	๒๔.๖๗	กิโลกรัม
คอสทีปีเรีย	๓๔.๔๕	กิโลกรัม
เรดโอ๊ค	๑๙.๕๖	กิโลกรัม
กรีนโอ๊ค	๑๓.๕๓	กิโลกรัม

การถ่ายทอดเทคโนโลยี

ฝึกทักษะเกษตรกรด้านการเพาะเห็ด การปลูกไม้ผลและการปลูกพืชเศรษฐกิจ

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

สามารถพัฒนาการผลิตพืชเศรษฐกิจได้ตามเป้าหมาย

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

ภาพ / กิจกรรม

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง

แปลงปลูกไม้ผล

แปลงปลูกพืชเศรษฐกิจ

โรงเพาะเห็ด

ผักไฮโดรโปนิกส์